

(1898 – 1972)

AHMET FEYZİ KUL

ISPARTA’NIN ULUBORLU ilçesinde 1898 senesinde dünyaya gözlerini açan Ahmet Feyzi Kul Ağabey, Nurlarla işigali sıralarında daha çok Aydın’a bağlı Germencik ilçesinin Ortaklar Bucağı’nda ve İzmir’in Selçuk ilçesinin Çamlık köyünde yaşamıştır. 1930’lu yılların başlarında Milaslı Halil İbrahim Çöllüoğlu vesilesiyle Üstad Bediüzzaman’ı tanımıştır. Üstad’ına yazdığı mektuba “Aydın Müftüsü” diye imza atınca 1935’teki Eskişehir hapsinden kurtulmuş, fakat daha sonraki 1943 Denizli ve 1948 Afyon hapisanelerinde yatmıştır. Aydın müftüsü olmadığı halde mektubun sonuna niçin böyle bir imza atmıştı? Bunun akıllara ziyan bir hikâyesi var... (Bkz Ağabeyler Anlatıyor-7)

Daha öncelere gidersek Ahmet Feyzi Kul, 1915’te İstanbul Darülfünun mektebinin son sınıfında talebesi iken emsalleri gibi tahsilini yarıda bırakarak, ihtiyat subayı olarak Filistin cephesinde kıtaya sevk edilir. Savaşlarda yaralanıp İngilizlere esir düşer. Üç ameliyattan sonra Malta esir kampında kalır ve orada İngilizce öğrenir. 1919 esir mübadelesi kapsamında memleketine iade edilir. Kısa bir süre sonra bu defa da İstiklâl Savaşı’na katılır. Bu esnada sağ elinden giren kurşun, elini deler geçer. Eli sakat kalır. Bediüzzaman Hazretleri’nin ifadesiyle "Gazi el" olur. Bu yüzden emekliye sevk edilir.

1948 Afyon mahkemesinde; Bu asırda zuhur eden Risale-i Nur’a ve müellifine işaret eden, ayet ve hadislerden istihraç yapan ‘Maidetü’l-

Kur’an’ adlı eserinin çok mevzuubahis edildiğini ve yine Afyon Mahkemesindeki şaşaalı müdafaası’nın mahkemenin seyrini değiştirdiğini Mustafa Sungur Ağabey anlatıyor. “Maidetü’l-Kur’an” bizzat Bediüzzaman tarafından Tılsımlar mecmuasına zeyl olarak konulmuştur.

Üstad ona, “Risale-i Nur’un manevî avukatı” diyor. Nur talebeleri, Ahmet Feyzi Ağabeyin çok kuvvetli hitabet kabiliyetini ve ilm-i cifre vukufiyetini iyi bilirler. 17 Ekim 1972 tarihinde Antalya’da vefat etmiştir. Kabri İzmir’in Selçuk ilçesinin Çamlık köyündedir.

“MAİDETÜ’L-KUR’AN” VE AHİR ZAMANDA BEKLENEN ZAT

Ahmet Feyzi Ağabey, Maidetü’l-Kur’an adlı eseriyle, ayet ve hadis-i şeriflerden istihraç yapıp, ahir zamanda beklenen zatın tespitini yapmaktadır. Üstad Hazretleri de Risale-i Nur’un şahs-ı manevisini nazara vermektedir. Bu mesele, Emirdağ Lâhikası’ndaki bir mektupta şöyle anlatılır:

“Risale-i Nur’un avukatı ve Aydın havalisinin Hasan Feyzi’si ve o civarın bir Hüsrev’i kardeşimiz Ahmet Feyzi, üç seneden beri Sikke-i Tasdik-i Gaybî’nin Risale-i Nur’a verdiği yüzer işaretle tasdiklerini, tam bir kat’î burhan olarak hem hadislerden, hem ayetlerden mana ve cifir muvafakatlarıyla Risale-i Nur’un şahs-ı manevisini pek kuvvetli bir surette ispat ediyor. Risale-i Nur’un şahs-ı manevisinin bir mümessili olan Nur şakirtlerinin şahs-ı manevisine bazı işaret-i hadisîyeyi, Nur’un tercümanına veriyor. Hakikat ise, tercüman, bir derece telif itibarıyla, o şahs-ı manevinin bir nevi mümessili olmak itibarıyla. Yoksa haddim ve hakkım değildir ki ben o kudsi işarete medar olayım... Her ne ise, ben daha fazla tetkik edemedim. Onun 3,5 senede ve onun gibi fevkalâde zeki bir kardeşimizin ince tetkikatını vaktim ve hastalığım müsaade etse, tetkik ve tadilden sonra size gönderip, ya Tılsımlar mecmuasının zeyli veya Lem’alar mecmuasına Risale-i Nur’un hakkaniyetine bir hüccet olarak yazarsınız.” (Emirdağ Lâhikası-I, 274)

AFYON MAHKEMESİNDE “MAİDETÜ’L-KUR’AN” SIKINTISI

“Salisen: Haber aldım ki, çok çalışan, fakat ihtiyatsız Ahmet Feyzi’nin ‘Maidetü’l-Kur’an’ başında malum mektubumu mahkeme heyeti bahane ederek -ki: ‘Said kendi hakkındaki medihleri vesaireyi tasdik etmiş’- benim mahkûmiyetime bir sebep gösterilmiş. Ben mükerrer dedim ki, her şeyden evvel Ahmet Feyzi onu beyan edip -ki o mektup, kendi hakkındaki mektupları kabul etmemek ve sair bir kısmını ta’dil etmek lazımken- lüzumsuz onları hiddete getiren şeyleri yazmış. Ben onun bin kusurunu görsem ondan gücenmem. Fakat Nurlara zarar gelmemek için, cesurane ve ihtiyatsız hareketten bir derece çekinmek lazımdır.

“Rabian: Feyzi’lerin bir kahramanı olan Ahmet Feyzi kardeşimiz de, Tahiri’nin koğuşu olan medresesinde aynen Tahiri gibi davranmalı. Ve gidenlerin yerinde, onların şakirtlerini Kur’an ve Nur dersleriyle ve yazılarıyla teşvik etsin... Dün bana gönderdiği yeni talebelerin defterleri benim hazin halimi sevince tebdil etti. Elhamdülillah, dedim.” (Şualar, 536)

MUHTEŞEM SESİ VE HİTABESİ...

1968’den itibaren 1972’ye kadar Ahmet Feyzi Ağabeyi İzmir’de muhtelif ev derslerinde, Kemeraltı Camii kütüphanesinde, Çamlık’taki evinde defalarca gördüm, dinledim. Ne yazık ki hiçbir hal ve hatıratını kaydetmek nasip olmadı, o zaman ihmal ettim... Hafızamda kalanlar ise; o muhteşem sesi ve hitabesi, köylü kıyafetiyle konuşuncaya kadar varlığı pek fark edilmeyen görünüşü, müdakkik bir Nur talebesi olan kardeşi Mehmet Emin Kul ile Çamlık köyündeki evlerinin bahçesinde tatlı sert belâgat şaheseri diyebileceğim sohbetleridir.

Bir de şunu hiç unutmuyorum: Zannediyorum 1969 veya 70 yılı idi. Bayram Yüksel ağabeyin nezaretinde Ankara üniversitelileri olarak bir otobüs dolusu kardeşlerle bir İzmir seyahatimiz oldu. O sırada henüz Siyasal Bilgiler talebesi olan Ziyaeddin Akbulut Ağabey de vardı aramızda. Dikkatimi çekmişti; Ahmed Feyzi Ağabey onunla çok ilgileniyor ve mütemadiyen -mahalli dille- ‘Gaymakam Bey’ diye hitap ediyordu. Hakikaten Ziyaeddin Bey ileriki yıllarda önce Kaymakam oldu; sonra Vali, üç dönem Milletvekilliği ve İçişleri Bakanlığı Komisyon Başkanlığı yaptı. Bu keşif Ahmed Feyzi ağabeyin kerameti mi, yoksa duası mı artık onu bilemiyorum.

Ahmet Feyzi Kul ağabeyi tanıyabilmek için, kendi ses kayıtlarından ve onun çok yakınında bulunmuş ağabeylerden kaydettiğim hatıraları buraya yazmak gerekir diye düşündüm.

ÇAMLIK KÖYÜ VE ÇAMLIK DERSLERİ

Çamlık, İzmir’in Selçuk ilçesine bağlı, İzmir’e 100 kilometre mesafede, Selçuk’a yakın bir köydür. Ahmet Feyzi Ağabey, Çamlık kabristanında yatıyor. Diğer ağabeylerden kabir komşuları: Kardeşi Mehmet Emin Kul, Hasan Atıf Egemen, Cahit Erdoğan, Nail Papatya, Saim Atlıhan, Hüseyin Çağdır, Mehmed Batmazoğlu, Muzaffer Erdem...

Çamlık’ta 1980’li senelerin başlarından beri yaz başlarında, senede bir kere, hemen bütün ağabeylerin iştirak ettiği dersler tertip edilmektedir. Çamlık’ta, Üstad’ımızı görmüş ağabeylerden yüzlerce hatıralar dinlemek nasip oluyor. Ahmet Feyzi ağabeyin evlâtları, Çamlık’ta 10 dönüme yakın bir araziye hizmete bağışlamışlardır. Nur dersleri de bu arazi içinde yapılmaktadır.

Ahmet Feyzi Kul Ağabeyin bazı hatıralarını ses kaydından şöyle çözdük:

“RİSALELER ÇOK ZOR ŞARTLARDA YAZILDI”

“Ben altı eserin yazılmasına şahit oldum; o da iki hapisnede... Biri Denizli, diğeri Afyon hapsinde... Her iki hapisnede de o kadar takayyüd, yani bir kelime bile yazılmaması için şiddetli bir baskı vardı. Ve hiçbir yazının içeri girmesine, dışarı çıkmasına, kuş uçmasına imkân yoktu. Bu şartlar altında altı eser yazıldı. Bilhassa Meyve Risalesi... Meyve Risalesi bir şaheserdir... Denizli’de başgardıyan elde edildi. Üstad ayrı, tek hücrede, biz de ayrı ayrı koşullardayız. Ispartalılar bir koşu; oraya gönderiyorlar hep. Kâğıt yok, bir şey yok, imkân yok... Mahkûmlar tabii sigara içeriyor. Paketlerin kâğıdını atıyorlar. O kâğıtlar alınıyor, üç satır yazı yazılıyor. Gardıyan, başgardıyan ‘Hafız Ali!’ diyor, Hafız Ali çıkıyor, yazıyı alıyor. Üç satır, ertesi gün beş satır daha... Meyve Risalesi böyle tamamlanıyor. Bugün Meyve Risalesi’ni okuduğunuz zaman, ondaki azamet-i ifade karşısında insan donakalır. Böyle yazıldı, bunu ben gördüm. Altı eser bu şekilde bütün imkânsızlıklar, memnuiyetler içerisinde yazıldı. Dışarıya çıkmasına imkân ve ihtimal bile yok... Bu eserlerin hepsi de dışarıya çıkıyor, dışarıda neşrediliyor... Biz buna şahidiz. Hatta bir gün bir tek pusula yakalanmış, Afyon’da... Bu pusula için öyle tahkikat yaptılar, o tahkikat yapılıyorken, o bizim büyük Afyon müdafaası ve daha neler dışarıya çıktı... Onlara hiçbir şey olmadan dışarıda da intişar etti. Ve neşredilenlerden de bir nüsha, temyiz başsavcısına verildi. Öyle olduğu hâlde, ağır ve şiddetli hücumu olan bir müdafa olmasına rağmen baş müdde-i umumî benim beraatimi talep etti! Bu harikulâdedir, görülmemiş bir şeydir...

YÜZLERCE KERAMETE ŞAHİT OLMUŞUMDUR

“Ben Bedüzzaman Hazretlerinin yüzlerce kerametine şahit olmuşumdur. Fakat en küçük bir keramet bile zuhur etse, hemen, ‘Hizmetin kerametidir, Nur’un kerametidir, benimle alâkası yok’ derdi. Bir gün Emirdağ’a gittim. Beni hemen içeri aldı. Biraz sohbetten sonra ‘Kardeşim! Sen bugün behemahal buradan git; zira buranın kaymakamı çok münafık, bir hadise çıkarma ihtimali var’ dedi. Emri alınca hemen çıktık. Mehmet Çalışkan’ın dükkânına vardık. Onlar yemek hazırlamışlar. ‘Siz yemek hazırlamışsınız; ama ben emir aldım, vasıtaya bakıverin’ dedim. Onlar ‘Ooo... Vasita bir defa geliyor buraya, o da gitti. Senin fazla paran varsa, hususî bir taksi tutalım, seni gönderelim’ dediler. Nerede Hacı Ahmet’te kav çakmak!

“Bugün burada mecburî kalıyorsun’ dediler. ‘Aman!’ dedim, ‘Duyarsa ne hâle gelirim sonra? Ona haber vermemek şartıyla...’ İkinci oldu, camiye sapa yerlerden gittik ve geldik. Büyük bir camileri vardı. Mehmet Çalışkan’ın evine kapandık. Orada misafir kalacağız, başka yolu yok. Ertesi gün gidilecek. Akşam, Allah ne verirse yedik. Misafirler gelmeye başladı. Hâkim, doktor gibi hep yüksek tabakadan insanlar, hepsi de müdakkik... Bana kabir suali sormaya başladılar. Bir fütuhat geldi, gece yarısına kadar, hiç aklıma gelmeyen şeyleri orada inayet-i İlâhîyle onlara söyledim. ‘Artık bu gece tam doyduk, bütün müşküllerimiz halloldu’ dediler. Gece yarısı dağıldılar. Biz de yatsıyı kılıp yattık.

“Sabah namazından sonra gitmeye hazırlanırken Zübeyir geldi. ‘Kardeşim, Üstad Hazretleri sizi istiyor’ dedi. ‘Eyvah, yandık!’ dedim. Mehmet Çalışkan’a dönerek, ‘Kalk bakalım! Suç senin, beni göndermeyen sensin...’ dedim. O da, ‘Sen korkma!’ dedi. Ve Üstadın yanına gittik... Ben önünde diz çökerek oturdum; Mehmet Çalışkan ayakta, sonra o da oturdu. Bize, ‘Niçin kaldın, niye gitmedin?’ gibi bir şey demedi. ‘Kardeşim! Bu gece kalmanız çok isabetli oldu, çok isabetli oldu...’ dedi. Sanki mübarek, gece konuşulanları aynen dinlemişti. Yani o gece yapılan sohbet, Üstad tarafından aynen telkin edildi, tasarruf edildi. Daha başka neler söyledi, hatırlamıyorum. Biz buna benzer daha neler gördük kardeşim! Ne hadiseler şahidiz... Üstadın önünde gönlünden geçen bir şeyin cevabını, daha ağızını açmadan almak mümkün değildi...

BU HİZMETİN KERAMETİDİR, BİZE AİT BİR ŞEY DEĞİLDİR

“Bir de Üstadın yanında bir istinsah işimiz oldu. Abdülmecit Efendi, Asâ-yı Musa’yı Arapçaya tercüme etmiş. Üstad Hazretleri de Mehmet Feyzi Efendi’ye haber göndermiş, fakat o da hastalığından dolayı gelememiş. Ben de o zaman Ankara’daydım. İstanbul’dan birisi geldi. ‘Üstadın camı çok sıkılıyor!’ dedi. ‘Hayret! Ne var, niçin?’ dedim. ‘Asâ-yı Musa’yı istinsah ettirecek. Mehmet Feyzi Efendi’ye haber göndermiş, o da hastayım, demiş. Arapçayı herkes yazamaz ki... Arapçanın imlâsına tam vâkif olarak yazmak lâzım’ dedi. Ben İstanbul’a gitmekten çekiniyordum. İstanbul’a gitmeye maddî gücüm de müsait değildi. Şöyle bir düşündüm. ‘Eee Ahmet, sana bir vazife düştü, bu vazife senin’ dedim, ‘Derhal gidip bu yazıyı yazacaksın.’ Sungur da oradaydı. Sungur’a ‘Kardeşim! Ben İstanbul’a gideceğim’ dedim. ‘Aman, ne çabuk karar verdin!’ dedi. Ben de, ‘Herhalde bizim gitmemiz lâzım, ama ben Hüsnü’yü de götürüleceğim’ dedim. Sungur, ‘Ağabey, sen bilirsin’ dedi.

“Ertesi gün kendi paralarımızla otobüs biletlerini aldık. O zaman Ankara’dan İstanbul’a 10 liraya gidiliyordu. Paranın ehemmiyetine bak... Trenle filan gitmek bizim için mümkün değil. Bizi uğurladılar. Epey yol aldıktan sonra Hüsnü bana dedi ki: ‘Ağabey, biz oraya gece yarısı varacağız. Bu otobüs Sirkeci’den Fatih’e Reşadiye Otel’ine varana kadar gece yarısını geçecek. Üstad’ın yanındaki kardeşler de evlerine gidecek. Bizi de Reşadiye Otel’ine kimse almaz. Biz orada meydanda kalacağız!’ dedi. Ben gayri ihtiyari, ‘Kardeşim! Merak etme, bizim buradan oraya gittiğimizi söylerler ona’ dedim. Hiç... Kim söyleyecek? Bizim ne gittiğimizden, ne de geldiğimizden kimsenin haberi yok.

“Neyse Üsküdar’a vardık. Araba vapurunda sıra bize gelip Sirkeci’ye varana kadar gece yarısı oldu. Hemen alelacele indik, bir taksi tuttuk. Hücum Fatih’e... Ben eskiden İstanbul’u bilirim. Şehzadebaşı’ndan geçerken Hüsnü, ‘Ağabey, kardeşler geçiyor!’ dedi. Ben de ‘İn, onları çabuk yakala!’ dedim. Arabadan indi ve onları yakaladı. Bana doğru geldiler, sarıldık. Ben İstanbul’a bir şeyler götürmüştüm, onları koltuklarına aldılar. Onların yerine, yani Süleymaniye’deki medreseye gittik. Şimdi Almanya’da bulunan Abdülmuhsin kardeş gülmeye başladı. ‘Ne gülüyorsun?’ dedim. O da, ‘Sorma! Biz hiç bu yoldan geçmiyorduk, Şehzadebaşı’ndan... Hadi bugün de bu yoldan gidelim, dedik. Sonra daha garip bir şey var’ dedi. Ben, ‘Ne o?’ dedim. ‘Üstad Hazretleri bugün ‘Ekmek alın bana’ dedi. ‘Canım Üstadım, ekmeğimiz çok, sana bunun bir tanesi on gün yetiyor; ekmeği alırdır da ne yapacaksın?’ dedik. ‘Yok, yok, alın! Sizin aklınız ermez, misafir falan olur’ dedi. Zorla bunlara üç tane ekmeği aldırılmış. İstanbul’da o zaman ekmeği vesikayla bile bulunmuyor... İmaretten talebelerden alıyorlar. Neyse yumurta filan yaptılar, karnımızı doyurdular.

“Ertesi sabah otele gittik. Üstad Hazretlerine benim geldiğimi haber verdiler, kabul etti. Abdülmuhsin, ‘Efendim, dün bize ekmeği boşuna aldırılmamışsınız!’ dedi. Üstad da, ‘Sus, bir şey yok onda; o, hizmetin kerametidir, bize ait bir şey değil’ diyerek adeta onu azarladı. Neler gördük, neler neler... Bu hakikatleri mezarda ne yapalım? Onun için bu hakikatleri sizlere beyan etmek, vazifemizdir.” (Bu hadise 1952 yılında Gençlik Rehberi mahkemesi sebebiyle Bediüzzaman hazretlerinin İstanbul’da bulunduğu sırada yaşanmıştır. Ö. Özcan)

Mustafa Sungur Ağabey Anlatıyor

ŞAŞAALI MÜDAFAAASI MAHKEME SAFAHATINI BİRDEN DEĞİŞTİRİVERDİ

“Ahmet Feyzi Ağabey, Denizli ve Afyon hapsine girenlerden... Afyon’daki o şaşaalı müdafaası sebebiyle, heyet kararıyla, vesaiyeyi o yerine getirecek endişesiyle 18 ay ağır cezayı ona verdiler.

“Ahmet Feyzi Ağabey mahkemeden sonra üç-dört defa daha Üstad’ın yanına gelmişti. İşte son geldiğinde ben de Üstad’ımızın yanında idim. Üstad’ımız, ‘Kardeşim! Ben 30 senedir Ege’ye bakıyordum, bana mukabil bir ruh görüyordum, o da sensin; hatta ben Ege Bölgesi’ne gidecektim, sen varsın diye gitmedim’ manasında bazı şeyler söyledi.

“1954’te Tahiri, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Üstad’ın yanında iken Üstad: ‘Afyon hapsinde talebelerin bazı münakaşalarından çok sıkıldım. Tahiri ve Ahmet Feyzi hiç sarsılmadılar, hiç münakaşaya girmediler’ dedi. Ahmet Feyzi Ağabey ‘Maidetü’l-Kur’an’ı, yani Kur’an’dan gaybî işaretleri yazdı. Bazılarının, ‘Sen bunu yazdın, onun yüzünden mahkeme uzadı!’ diye Ahmet Feyzi ağabeye karşı tavırları olunca Ahmet Feyzi Ağabey hiç sarsılmamıştı, çok sadıktı. Hatta mahkemeden sonra da 101 sayfa temyize müdafa yazmıştı. Mesela Ceylan öyle müdafaalar yazmazdı, hazır müdafaalardan okurdu.

“Afyon’da ilk mahkeme 17-18 Haziran’da oluyor. Birinci mahkeme normal geçiyor, ama ikinci gün öğleye kadar hâkim, ‘Maidetü’l-Kur’an’ sebebiyle sıkıştırmaya başlıyor, ‘Bastın mı? Dağıttın mı?’ diye. ‘Maidetü’l-Kur’an,’ malum, Ahmet Feyzi ağabeyin kendi telifi. İşaret-i gaybiye, ihbarat-ı gaybiye... İşte mahkemede çok sıkıntılı bir durum oluyor. Hâkim devamlı soruyor, sıkıştırıyor. O esnada Ahmet Feyzi Ağabey de revirde. Bunu duyunca işte bu müdafaayı hazırlıyor ve ‘Ben mahkeme dağılmadan gideyim’ deyip hemen mahkemeye gidiyor ve bu müdafaayı ibraz ediyor. Hâkimler bu müdafaayı dinledikten

sonra akşamüzeri birden mahkemenin safahatı değişiveriyor. Hâkimlerdeki o şiddet, o hiddet birden sönüveriyor.

RİSALE-İ NUR'UN MANEVÎ AVUKATI

“Afyon Cezaevi’nde iken, biz temyiz lâyihasını yazıyoruz. Ben temize çekiyorum, Zübeyir Ağabey de dilekçe haline getiriyor. Yüz bir sayfa oldu... Bir gün Üstad’ımız elini çıkardı, koğuştta böyle böyle işaret yaptı. (Sungur Ağabey havada yazı yazma işareti yaptı.) Ben de Ahmet Feyzi ağabeye ‘Üstad böyle böyle işaret yaptı’ dedim. Ahmet Feyzi Ağabey de, ‘İşte Üstad devam edin diyor canım’ dedi. Bir müddet sonra ikinci koğuştta bulunan Zübeyir Ağabey, Üstad’ın yanına gidiyor. Üstad soruyor, ‘Ne yapıyorsunuz?’ diye. Zübeyir Ağabey ‘Müdafaa yazıyoruz Üstad’ım’ deyince Üstad yüzünü buruşturuyor. ‘Demek ki ben Zübeyir’i anlayamamışım, ben sizi Risale-i Nur yazıyor zannediyordum orada, demek ki siz müdafaa yazıyordunuz orada’ diyor. Feyzi Ağabey de müdafaa yazıyor heyecanla. Orada masa filan yok, ranzalar da yok; namaz kıldığımız tahta var, onda yazıyor müdafaaları. Zübeyir Ağabey, Üstad’ın yanından geldiği vakit, ‘Feyzi Ağabey, sen beni aldatmışsın’ dedi. Üstad’ın yanından geldiğini görüyor tabi Feyzi Ağabey... Ahmet Feyzi Ağabey her şeyi bırakıyor, yatağını seriyor, yatıyor. Bir gün yattı, iki gün yattı... Sonra: ‘Üstad’ım! Herkes seni inkâr edecek, sen de onları tasdik edeceksin, illâ bu Ahmet Feyzi senin son memur-u Rabbanî olduğunu dünyaya duyuracak’ diye bir pusula yazıp gönderdi Üstad’a. Üstad, Ahmet Feyzi Ağabeyi çağırıyor. Üstad’ın odası büyük, berber çağırıyor, tıraş olacak. Ahmet Feyzi ağabeyi de, ‘Gel benim Maidetü’l-Kur’an sahibi talebem!’ diyerek çağırıyor. Ahmet Feyzi Ağabey ‘O zaman Üstad başını göğsüme koydu, öyle tıraş oldu; bütün çıbanlarım iyileşti’ demişti. Üstad gönlünü almış oluyor... Üstad kendisine ‘Risale-i Nur’un manevî avukatı’ derdi.”

Sungur Ağabey, Ahmet Feyzi Kul’un vefatının ardından, 13 Aralık 1972 tarihli Yeni Asya gazetesinde şöyle bir yazı kaleme almıştı:

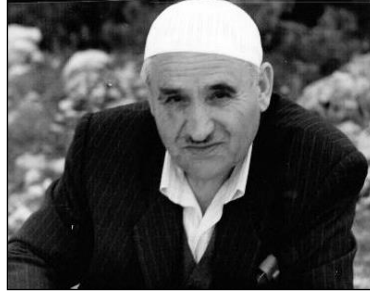
AHMET FEYZİ’NİN ARDINDAN...

“Cenab-ı Hak sayısız rahmetler yağdırsın... Merhum Ahmet Feyzi Ağabeyimiz hakkında uzun uzun yazmak, onun hakkı bizim de vazifemiz iken maalesef meşgaleler fırsat vermedi. Zamanımızı şenlendiren üç mübarek kıymetli medar-ı iftiharımız üç muhterem Feyzi’den nihayet Ahmet Feyzi de rahmet-i Rahman’a kavuştu. Hasan Feyzi, Ahmet Feyzi, Mehmet Feyzi’den ikincisi de âlem-i ulviye sefer eyledi. Cenab-ı Hak ruhlarına hadsiz rahmetler ihsan etsin! Âmin...”

“Antalya’da, gurbette, oruçluyken vefat etmiş, teravihi cemaatle kılmış, gece sahura kalkmış, sabah namazını da kılmış. Öğleye kadar yatmış. Sonra bakmışlar: Çok hasta... Orucunu bozdurmak istemişler. Bozmamış... Hastahaneye kaldırılmış ve nihayet ruhunu teslim etmiş... (...) Evet, bu manevî kahramanlar, Allah için yaşayanlar... Hareketlerinde, faaliyetlerinde yalnız rıza-yı İlâhiyi maksat ve gaye edenler... Bu asrın zulmetine karşı yüksek ihlâs ve rıza nuruyla karşı koyanlar.... Allah onlardan razı olsun! Âmin... Fakat bu makam, bu mana, yazılan ve söylenenden de başka bir şeydir. Dünyanın mahiyetini, ne olduğunu anlayan, hayatın o netice ve gayesini dert eden insan için, elbette bu mana çok büyük bir şeydir. O tek emel ve tek gayedir. Hayat da, insan da, dünya da, kâinat da onun içindir...”

“Ben 40 sene bunların dünyalarına, 30 sene de dinlerine, ahiretlerine (dolayısıyla ahlâklarına, anarşilikten korunmalarına) hizmet ettim. Yetmiş yaşında bana böyle mi yapacaklardı, bileklerime kelepçe mi takacaklardı!’ diye Denizli’de hapisten adliyeye sevki esnasında 70 talebesiyle elleri kelepçelenirken ani bir teessüf ve teessür halinden geçip derhal sonsuz bir şevk ve ferah ile tebessüm izhar eden muhterem Üstad, hiç şüphe yok ki bu kudsî rızayı düşünüyorlardı. Allah’ın rızasından gelen ve âlem-i misal sahnelerinde temessül eden istikbal nesillerinin imanî tezahürleri ve imanla ebedî kurtuluşa ermeleri sevinci ve tesellisiydi o... Şimdi burada hangisini anlatalım ve hangi örneği verelim? Onların bütün hayatları, hayatlarının her sahnesi, böyle ulvî manaları taşıyan manevî kahramanları nasıl tarif ve tavsif edebilelim. (...)”

Bayram Yüksel Ağabey Anlatıyor

ZÜBEYİR AĞABEYLE ONU ZAMAN ZAMAN ÇAĞIRIR DÖVERLERDİ

“Afyon hapsinde Üstad’ın yanına her zaman çıkamazdık. Elhüccetü’z-Zehra risalesini Üstad yazar, o volta atılan meydana atıverirdi, biz de oradan alıp öyle çoğaltırdık. Dünyanın en berbat hapishanesi orasıydı. Yetmiş-seksen kişi bir koğuştta yatıp kalkıyordu.

“Bir tek tuvalet var; hem banyo, hem abdest alma için tek yer orası idi. Pisti, taşardı sular.

“Tahiri Ağabeyle Refet Ağabey üst katta kalıyordu. Fakat Zübeyir ağabeyle Ahmet Feyzi Ağabey o tuvaletin yanındaki boşlukta en berbat yerde kalıyorlardı.

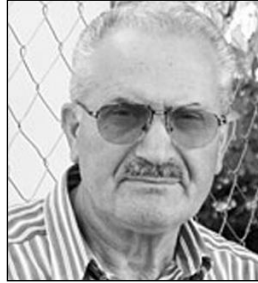
“Onları o müdafaalarından dolayı zulmen öyle yapıyorlardı. Zaman zaman Zübeyir ağabeyle Ahmet Feyzi Ağabeyi çağırıp dövüyorlardı. Uzaktan bile çat çat dayak sesleri gelirdi, biz duyuyorduk.

“Zübeyir Ağabey de ‘Vuurr! Vuurr!’ diye bağıyordu. Ahmet Feyzi Ağabey yüzlerine tükürürmüş. Ama Zübeyir Ağabey ‘Vur!’ diye bağırdı. Müdafaaları şiddetliydi, hiç de tenezzül etmezdi onlara...

“Üstad volta atan hapislere bir bakıversin, bir selâm versin, Üstad’ı görüversinler yeterdi; çoğu hemen namaza başlarlardı.

“Onun için Üstad’a selâm verenleri çağırıp dövüyorlardı.”

Av. Gültekin Sarıgül Ağabey Anlatıyor

HAYATIMDA HİÇ KARŞILAŞMADIĞIM BİR HİTABET KABİLİYETİ...

“Ahmet Feyzi ağabeyle tanışmamız 1960 yılında oldu. Üstad’ımızın Ankara’ya ikinci teşrifleri zamanında... Sungur ve Tahsin Tola Ağabeylerin Tarihçe-i Hayat davası vardı. Mahkemeden sonra Said Özdemir ağabeyin Dışkapı’ya giderken kiraladığı Murat Lokantası’nın üstündeki dershanede toplandık. Diyarbakır’dan Mehmet Kayalar Ağabey de vardı.

“Bir köşede 60 yaşlarında, ihtiyarca, orta yapılı, kalender bir zat sandalyede oturuyordu, kim olduğunu da bilmiyorum. Sonra oradaki cemaate ikaz mahiyetinde bir ‘Eûzü besmele’ çekti ve konuşmaya başladı. Hayatımda hiç karşılaşmadığım bir hitabet kabiliyeti temerküz etmiş, hitabetin şahikasına çıkmıştı o zat. Donduk kaldık! Sordum: ‘Kimdir bu zat?’ Dediler ki: ‘Bu, Ahmet Feyzi ağabeydir.’ İşte ilk karşılaşmamız böyle olmuştu. Sonradan davaların takip hengâmında birbirimizle haşır neşir olduk.

KARDEŞİ MEHMET EMİN KUL AĞABEYLE TARTIŞINCA...

"Küçük biraderi vardı: Mehmet Emin Kul Ağabey... O mübarek, lâhika mektuplarını daima yanında taşır ve o lâhikalardan fevkalade güzel dersler yapardı. Düsturlara çok bağlı idi. Onunla daha sırdaş idim. Ben 1970'te İzmir'de yazıhane açmış, işimi oraya nakletmiştim. Ahmet Feyzi ağabeyle sık sık görüşürdük. Baktım bir gün benim yazıhaneye çıkageldi. Gayet yorgun ve üzgün bir vaziyette oturdu. Sor-

dum: 'Hayrola ağabey, seni çok yorgun ve üzgün görüyorum!' 'Seninki,' dedi, 'seninkinden kaynaklanıyor.' 'Seninki' dediği de küçük biraderi Mehmet Emin Kul Ağabey... Dedim: 'Hayrola?' 'Valla seninkiyle iyice koptuk, bana bağıyor...' dedi. Ben, 'Olamaz, siz birbirinizden kopamazsınız' dedim. 'Yok, bu sefer başka... Sen gel de bizim aramızı buluver' dedi. 'Hakikaten ciddi mi söylüyorsun?' dedim. 'Çok ciddi söylüyorum. Sen gel, pazar günü bekliyorum' dedi.

"Ben de hakikaten ciddiye aldım ve atladım otobüse, geldim Çamlık'a... Yokuşu çıktım. 'Nerdesiniz?' filan diye bağırdım, kimse yok. Sonra biraz daha çıktım, baktım armut ağacının altına kumrular gibi yan yana oturmuşlar, sohbet edip duruyorlar. 'Selâmün aleyküm' dedim. 'Aleyküm selâm' dediler. 'Yahu böyle kumrular gibi yan yana oturup sohbet edecektiniz de, beni buraya kadar niye yordunuz?'

"Ahmet Feyzi Ağabey lafın altında kalır mı hiç! 'Ne olmuş beyefendi! Aramızda o kadar hukuk var, senden bir ricamız oldu; bu kadar hukuk yanında bunun bir kıymeti var mı?' dedi. Baktım Mehmet Emin Ağabey de gülüyor, 'Sen biradere bakma yahu!' diyor. 'Ben sizi artık iyice koptular zannediyordum ama memnun oldum, bir şey yokmuş' dedim.

Hakikaten çok enteresan bir şekilde hararetle münakaşa ederler, iş fazla ileri gitmeye başladı mı Ahmet Feyzi Ağabey, 'Yahu tamam, ben sana bir şey demedim canım' der; Mehmet Emin Ağabey de, 'Tamam, tamam, ben de sana bir şey demedim' der orada tartışmayı bitirirlerdi.

“17 EKİM 1972’DE ANTALYA’DA BİZİM EVDE VEFAT ETTİ”

“Babama karşı bir hürmeti vardı. Bir mesele zuhur etmiş herhalde, benim İzmir’de davada bulunduğum hengâmda, kalkmış Antalya’ya gitmiş. Ramazan ayı... Sahuru babamla beraber yapmışlar; hemen akabinde fenalaşmış ve bizim evde nasip oldu, orada vefat etmiş... Isparta’dan telefon açtılar. Biz Mustafa Birlik Ağabeyin dükkânında idik... Bize sordular. ‘Biz Antalya’da kalmasını arzu ederiz, belki toprak çekmiştir’ dedik. Meğer kardeşi Emin Ağabey bizden evvel duymuş, kamyonla Antalya’ya gitmiş ve cenazeyi getirmiş.

“Çamlık’a defnettik. Bütün cemaat cenazesine iştirak etti. Demek ki burada olması hayra vesile oldu... Her yıl burada toplanıp ders yapıyoruz.”

Hüseyin Çağdır Ağabey Anlatıyor

İSLÂMİYET’TE DEMOKRASİ MESELESİNİ ÇOK GÜZEL İZAH ETTİ

“Ahmet Feyzi Ağabey İzmir’e geldiğinde ekseriya Mustafa Birlik kardeşin evinde kalırdı. Ara sıra da bizde misafir kalırdı. Öyle mütevazı idi ki biz onun değerini bilememişiz, şimdi anlayabiliyoruz.

“Bir gün Mustafa Birlik kardeşin evinde bir ders vardı. 1960 ihtilâli sonrasıydı... Mehmet Ali Aytaç isminde bir korgeneral parti kurmayı, senatör olmayı aklına koymuş. Sonra sormuş, ‘Bizi kim destekler?’ diye... Bazıları da bizim adresi verip, ‘Sen nurcularla görüş’ demişler. O vesileyle Birlik kardeşin evine gelmiş. ‘Biz eğer meclise girersek İngiliz demokrasisini getireceğiz’ falan gibi yarım saat konuştu. Ahmet Feyzi Ağabey de köşede yatağında uyukluyor da dinlemiyor gibi sanki ama...

Sonra bir başladı konuşmaya, ‘Asr-ı Saadet, İslâmîyet’teki demokrasi’ meselesini çok veciz bir şekilde bir saat kadar izah etti. Konuşma fevkalâde olmuş, hepimizin çok hoşuna gitmişti. Sonra ‘Ben bir abdest alayım’ diyerek dışarı çıktı.

“Korgeneral Mehmet Ali Aytaç hayret ve takdirle, ‘Yahu bu zat kimdir? Ben hayatımda böyle bir zat görmedim, bu nasıl konuşma böyle! Niye daha evvel söylemediniz? Bu adamın yanında konuşulmaz yahu!’ dedi. Tabi sonra kardeşler, Üstad’ımızın talebelerinden olduğunu izah ettiler...

AHMET FEYZİ AĞABEYİN MEKTUBUNU EZBERLEYEN AVUKAT

“Bizim İbrahim Ethem Sarioğlu diye bir avukatımız vardı. Nurlara dost birisidir. Eskiden Ramazanlarda vaizler gelirdi İzmir’e; Ramazan boyunca vaaz ederler, Tire, Ödemiş gibi yerlere de götürürlerdi onları. İşte yine böyle Tire’ye bir hocayı götürmüşler. Gençler de ‘Hoca geldi, dinleyelim’ diye toplanmışlar. Ethem Sarioğlu’nu da davet etmişler. Ethem o zaman Tire’de yatılı okulda okuyor, henüz avukat değil, onu da çağırmışlar.

Biraz atak bir insan olduğundan hocaya sormuş:

“Hocam, benim kafamı bir şey işgal ediyor:

“Allah her şeyi yarattı, tamam. Peki Allah’ı kim yarattı?’ şeklinde o zamanların modası bir soruyor. Hoca da: ‘Yahu bunu karşıma niye getirdiniz? Böyle soru mu olur?’ diye çıkışınca kendi ifade ediyor, ‘Ben de toplantıdan çıktım gittim’ dedi...

“Bir müddet sonra da Ahmet Feyzi ağabeyi davet ediyorlar Tire’ye... ‘Ethem’i de çağıralım’ diyorlar ve Ethem Sağıroğlu aynı suali Ahmet Feyzi ağabeye de soruyor.

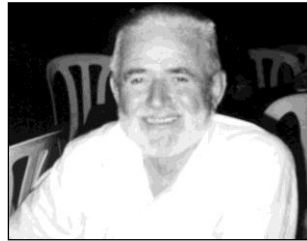
“Ahmet Feyzi Ağabey: ‘Oğlum! Bak sen tahsilli insansın, bak daha suali sorarken hata yapıyorsun, sen Halik arıyorsun, fakat mahlûk olsun diyorsun. Hâlbuki Halik mahlûk olmaz, mahlûk da Halik olmaz’ diye giriyor, Nurlardan uzunca bir ders veriyor. Sonradan avukat olacak olan Ethem Sarioğlu, ‘Ben tam tatmin oldum’ diyerek memnuniyetini belirtiyor.

“Ahmet Feyzi Ağabey işin peşini bırakmayarak, Ethem’in ibadete de başlaması için bir mektup yazıyor. Fakat çok veciz bir mektup... Hatta bu Avukat Ethem Sarioğlu mektubu ezberlemiştir!

“Ethem benim halıcı dükkânıma çok gelirdi. Böyle bir gün beraber otururken Ahmet Feyzi Ağabey de çıkageldi. Sarmaş dolaştan sonra başladı mektubu ezberden okumaya...

Ahmet Feyzi Ağabey: ‘Acı! Kim yazmış bunları? Nasıl ifadeler bunlar?’ demeye başladı. ‘Ahmet Feyzi Ağabey, sen beni filanca tarihte ibadete davet için bu mektubu yazmıştın, ben bunu ezberledim!’ Deyince: ‘Aaah, ben eski halimi hiç göremeyom’ diye kendine has üslûbuyla cevap vermişti.”

Musa Yukarı Ağabey Anlatıyor

AHMET FEYZİ AĞABEYİN İKİ TAVSİYESİ

“Ahmet Feyzi Ağabey bizim Ayrancılar’a çok gelir, risalelerden dersler, sohbetler yapardı. Bu arada bir kardeşimiz ona şöyle bir soru sordu: ‘Ben Risale-i Nur’u okuyorum, fakat anlayamıyorum, ne yapmam lazım?’ dedi. Feyzi Ağabey buna ‘Tahsilin ne?’ diye sordu. O da ‘İlkokul’ dedi. ‘Şimdi sana tahsili çok yapsan, üniversiteyi bitirsen anlarsın, desem; çok üniversite bitiren var, tahsil yapmışlar var, anlayamıyorlar. Arapça Farsça bilsen anlarsın desem... Onlardan da çok Arapça, Farsça bilenler var, onlardan da anlamayanlar var.

“Şimdi ben sana Risale-i Nurları anlaman için şunu tavsiye edeceğim: Evvelâ tövbe istiğfar edeceksin. ‘Hangi günahlarım var ki Kur’an’ın bu asırdaki tefsirini anlayamıyorum, hangi günahlarım mâni oluyor?’ diye tövbe istiğfar edeceksin. İkinci tavsiyem de, mideye giren lokmaya dikkat edeceksin, haram olmasın. Eğer vücuda giren lokma haram olursa, nasıl ki bir çeşmenin havuzuna bulanık su girerse etraftaki muslukları açınca bütün sular bulanık akar, mideye de haram girdi mi bütün vücudun azaları bulanır, göz hakikati göremez, kulak hakikati işitemez olur, bütün azalar bulanır... Demek ki: 1. Tövbe istiğfar edeceksin. 2. Vücuda haram lokma almayacaksın. İşte o zaman Risale-i Nurları anlarsın’ dedi.

DOĞRU OLUR MU?

“Sene 1960. Ocak/Şubat ayları olacak. Bize Ankaralı kardeşlerden bir yazı geldi. Bu yazıda, ‘Demokrat Parti milletvekilleriyle konuşabilecek olanlar Ankara mahkemesi dolayısıyla Ankara’ya buyursun.

Ankaralı kardeşleriniz’ diyordu. Şimdi hangi semtteydi hatırlamıyorum, Murat Lokantası’nın üst katındaki dershanede kardeşler toplanmaya başladılar. 80-100 kişi kadar oldu, biz de bir kenara oturduk. Orada, bizim tanıyabildiğimiz Ahmet Feyzi, Av. Bekir Berk, Selahattin Çelebi ağabeyler vardı. Sonra bir genç geldi, ona hürmet ettiler. Ben ‘Bu genç kim?’ diye sordum, ‘Bu, Ceylan ağabeydir’ dediler. Sohbet ve dersler yapıldı. Orada birisinden şöyle bir soru geldi:

“Bir Nur talebesi bir müftüye telefon ediyor ve ‘Hocam, bu sırada Risalelere herkesin ihtiyacı var’ diyor. Bu doğru mu, yanlış mı? Telefon eden Nur talebesi Sübhaneke’yi oku desen belki yanlış okuyacak. Bu telefon doğru mu, yanlış mıdır? Bunun cevabını istiyorum.’

“Herkes birbirine ‘Sen cevap ver’ derken Ahmet Feyzi ağabeye, ‘Üstad sana ‘Risale-i Nur’un avukatı’ demiş, onun için sen cevap ver’ dediler. Ahmet Feyzi ağabeyi kürsüye götürdüler. Teyp de ses alıyor, herkes dinlemeye başladı. Feyzi Ağabey ağır ağır konuşmaya başladı: ‘O kardeşimizin çekmiş olduğu telefon doğrudur, çünkü Nur Talebesi demek, asrın İslâm kurtarıcısı ile İslâm yıkıcısını tanımak demektir ve İslâm’ın cihad cephesinde yerini almış demektir. Dost ve düşmanı tanımış, dostun yanında yerini almıştır. Bunun dışındakiler ortadadır. Bazen din düşmanları aleyhinde konuşurlar, bazen ‘nedir bu Nurculuk!’ diye nurcuların aleyhinde konuşurlar. Nasıl ki bir muharebede birliğini kaybetmemiş bir er, birliğini kaybetmiş bir kumandanın fazla muharebede muvaffak olduğu gibi, Risale-i Nur eserlerini okuyamayıp dost ve düşmanını tanımayan kimse, asrımızda Diyanet Reisi de olsa her an imanı tehlikeydedir. Dost ve düşmanı ayıramadığı için düşman tarafına geçebilir.’

“Oradaki kalabalıktan hiçbir itiraz vuku bulmadan, Ahmet Feyzi ağabeyin bu sözleri herkes tarafından kabul edildi.

NAMAHREMDEN GELEN GÜNAHLAR GÖZE SİRAYET EDER

“Ahmet Feyzi Ağabey bize çok tembih ederdi: ‘Şayet Üstad’a ziyarete giderseniz yüzüne fazla bakıp durmayın, Üstad rahatsız olur.’ Biz, ‘Neden?’ diye sorduğumuzda Ahmet Feyzi Ağabey: ‘Ekseri bizim gözler dışarıda namahreme baktığı için, namahremlerden gelen günahlar göze sirayet eder, Üstad’a bakınca o Üstad’ı rahatsız eder’ derdi. Biz de Üstad hazretlerini ziyaret ettiğimizde öyle yaptık, başka yerlere kenarlara, hatta başının üstünde ‘Dost istersen Allah yeter’ levhasına baktık.”

Mustafa Birlik Ağabey Anlatıyor

NURCULUĞUMUZU MAHKEMEYE TASDİK ETTİRDİK

“Ahmet Feyzi Ağabey ile ben sanıktık. Mahkemeye sebep olan hadise ise General Faruk Güventürk’ün iki gazetede çıkan beyanatları... Mahkemeye müracaatımızda, ‘Biz muhitimizde Nurcu olarak bilinen kimseleriz. Bu yazılardan sonra muhitimizde bizi Nurcu olarak tanıyanlar lâtife olarak bile olsa bizi tahkir etmeye başladı. Dolayısıyla biz kendimizi müdafaa etmek sadedinde kaldık’ dedik. Bunun üzerine mahkemenin verdiği karar: ‘Sanıkların iddia ettikleri gibi Nurcu olup olmadıklarına dair emniyete yazı yazılarak sorulmasına, ayrıca sanıkların muhitinden onar kişilik şahidin getirilip dinlenmesine...’ diye çıktı. Sonra Ahmet Feyzi Ağabey buradan (Çamlık), biz de İzmir’den şahitler getirdik. Şahitler dinlendi. O zaman buranın muhtarlığını yapmış bir şahit geldi. Enteresan bir adamdı, etrafında dönüp dönüp konuşuyordu. İfade verirken mahkemeye: ‘Efendim! Kireççi Hafız dediğin zaman (Ahmet Feyzi ağabeyin lâkabi) Denizli’den İzmir’e kadar Nurcu olduğunu bilmeyen yok ki...’ deyince, hâkimler de dâhil herkes gülmeye başladı. Neticede şahitler dinlendi, emniyetten gelen yazılarla da mahkemece Nurculuğumuz tasdik olunmuş oldu elhamdülillah.

“Mahkeme, emniyetten gelen yazı ve şahitlerin ifadelerinden sonra, ‘sanıkların Nurcu olduğu kesinleşmiş olduğundan ve tahrike maruz kaldıklarından Faruk Güventürk’ün de tahrik edici olarak mahkemeye dâhil edilmesine’ karar verdi.

O zaman avukatımız Burcak Bey mahkemeye, ‘Bizim sanıklar mahkemeye ne şekilde geliyorsa, Faruk Güventürk’ün de sanık olarak mahkemeye gelmesini istiyoruz’ dedi. Fakat Güventürk’ün avukatla-

rı, 'Efendim etikettir filan, biz temsil ediyoruz' diyerek itiraz ettiler. Neyse, neticede mahkeme, Faruk Güventürk'ün mahkemeye gelmesini kabul etmedi...

"Ahmet Feyzi Ağabeyin o gün bir buçuk saatlik bir konuşması var ki, ben hayatımda hiçbir kimseden, hiçbir şekilde, hiçbir zaman öyle bir konuşma dinlemedim. 'Dinimize saldıranlara karşı sessiz mi kalacağız?' başlığı altında muazzam bir konuşma... İşte mahkeme böyle devam ederken bir af kanunu çıktı ve mahkeme düştü... Önceden hâkimle ben görüşmüştüm. Bana dedi ki: 'Mustafa! Üçünüze de altışar ay ceza veriyoruz; hem sana, hem Ahmet Feyzi'ye, hem Faruk Güventürk'e. Fakat daha evvelden sabıkanız olmadığından tehir edeceğiz, berâ-i malumat' demişti. Ama af kanunu çıktı, mahkeme de bitti."

M. Said Özdemir Ağabey Anlatıyor

DİYANET'TEKİ BÜYÜK ÂLİMLER, ONA HAYRAN KALDILAR

"Ahmet Feyzi Kul Ağabey zaman zaman Ankara'ya gelir ve bizlerle sohbet ederdi, birkaç gün de kalırdı. Bir gün onu büyük âlimlerin bulunduğu Dinî Eserleri İnceleme Kurulu'na götürdüm. Orada Hasan Fehmi Başoğlu, Hasan Hüsnü Erdem, Koameddin Bostan, Şehit Oral gibi büyük âlimlerin bulunduğu bir kurul... Ben kendisini 'Bediüzzaman Hazretlerinin talebesi' diye takdim ettim. Mübarek Ahmet Feyzi ağabeyimiz öyle bir konuşma yaptı, onlara karşı öyle güzel bir hitabede bulundu ki, Üstad Hazretlerini ve Risale-i Nur'u anlattı. Öyle güzel anlattı ki o büyük âlimlerin ağızları açık kaldı. Feyzi Ağabey o kadar fesahat ve belâgatla, o kadar güzel konuşuyordu ki hayran kaldılar. Ona sordular: 'Siz hangi üniversiteden mezunsunuz?' 'Ben Risale-i Nur üniversitesinden mezunum' diye cevap verdi. Çok takdir ettiler..."

"Bu kurul, Risale-i Nurları tetkik eden kuruldu. O zaman Üstad hazretlerinin eserleri Afyon mahkemesi dolayısıyla on bir çuval, dört sandık olarak Ankara'ya gelmişti. Ankara Ağır Ceza'dan Diyanet'e geldi. Diyanet İşleri Müşavere Kurulu bu eserleri teker teker inceledi. Cenab-ı Hak bizi de orada vazifelendirdi; oranın kâtib-i memuru idik, hepsi elimizden geçti."

Risale-i Nur hakkında Hasan Fehmi Başoğlu çok muazzam bir rapor yazdı. O rapor, o zamanki Diyanet Reisi Eyüp Sabri Hayırhoğlu'na onaya gitti. Reis raporu okumuş, sallana sallana geldi, Hasan Fehmi Efendi'ye: 'Hocaefendi, sen Bediüzzaman'a rapor yazmamışsın, sen medhiye yazmamışsın medhiye... Ehl-i vukuf biraz bitaraf olur, sonra sana da Nurcu derler, hiç olmazsa bunu biraz değiştir' dedi. O da 'Peki efendim, biraz değiştirelim' dedi. Fakat yine de çok güzel bir rapor yazdı. 'Risale-i Nur eserleri, devletimizce dahi matlup olan bugünkü gençliği en güzel ahlâka götürecektir ayet-i kerimelerin meali, hadis-i şeriflerin izahlarından ibarettir. Ne 163. maddeye, ne 5086 sayılı kanuna ve diğer kanunlara hiçbir teması yoktur...' diye bir rapor..."